

fordi det er de laveste Strækninger og derfor dem, der ere lettest at opdyrke; derfor havde man taget fat paa dem først. Men deri tager det ærede Medlem jo ganske fejl. Det er de lave Hedestrækninger, der ere sværest at opdyrke, og netop fordi det er de sværeste, ere de komne til at ligge til sidst. For saa vidt har det ærede Medlem Ret, som det er det sværeste, der er tilbage. Der maa derfor ogsaa gives nogen Understøttelse, men jeg tror, at enhver som helst Understøttelse i Retning af den af det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds givne Fremstilling vil vise sig at være fuldstændig fejlet og umulig. Dersom man vil gøre noget for den jydsk Hededyrkning, tror jeg ganske vist ikke, det vil slaa til, hvis den højtærede Minister, som han omtalte før, ved 3die Behandling vil stille Forslag om at forhøje Bevillingen paa 20,000 Kr. til Udlaan til Hedekommuner som rentebærende Laan. Jeg tror heller ikke, det er den rette Vej. Det ærede Medlem for Maribo (Reventlow) sagde, han var fuldstændig vis paa, at naar den højtærede Landbrugsminister tog Sagen i sin Haand paa den Maade, han har nævnt, var den i god Gænge; men det tror jeg ikke. Her bliver der nemlig Tale om Kommuner, der skulle udlaane disse Penge mod en 1ste Prioritet i Hedeejendommene, og Kommunerne ville vanskeligt kunne inddrage sig paa at udlaane paa anden Maade. Saaledes er det gaaet hidtil. Man har skaffet billige Laan til enkelte Hededyrkere, men man har ikke udlaant disse Penge til en enkelt Gren af Hededyrkning. Om man vil stille sig noget anderledes nu, ved jeg ikke, men jeg tror vanskeligt, man kommer frem ad den Vej.

Der er to Veje, der for mig ere de væsentlige og sikkert de mest betydningsfulde for Hedens Dyrkning. Den første er den at kunne skaffe billig Transport af Mergel; men det lader sig ikke gøre paa anden Maade end ved Fremme af Jernbanenettet i disse Hedestrækninger. Jeg haaber ogsaa, man vil sætte dette i første Linie, naar nu endelig det store Jernbanespørgsmaal i Jylland skal løses. Det er den eneste Maade, hvorpaa der kan skaffes billig Mergel. Det er ikke nok, at Staten opkøber de store Mergellejer, siger:

de ere vore, og saa siger til Hededyrkerne: Nu maa I grave frit Mergel, saa meget I ville. Hvad det koster, er nemlig det mindste, men hvor Mergellet skal køres en eller to Mil, der er det netop, det kniber. Og denne Vanskelighed kan ikke afhjælpes paa anden Maade end derved, at man gennem et Jernbanenet skaffer Hededyrkerne Forbindelse med de store Mergellejer. Staten kan kun fremhjelpe Hedens Kultivering derved, at den saa vidt muligt støtter den enkeltes Initiativ i en endnu større Udstrækning end hidtil, eller ogsaa derved, at den opkøber de Hedearealer, som ere saa ganske urentable at opdyrke. Det er nemlig fuldstændig mislykket, hver Gang en Hededyrker tager fat paa disse Arealer, som aldrig burde have været opdyrkede. Af saadanne have vi haft mange i Jylland, og der ligger meget tilbage endnu. Thi Spørgsmaalet er, om det kan betale sig at blive ved at dyrke den Slags Hedestrækninger, som man nu en Gang har begyndt at kultivere.

Overfor det ærede Medlem for Københavns 10de Valgkreds (Knudsen) vil jeg gerne sige, at han vistnok har faaet en noget forkert Opfattelse af Hedens Opdyrkning, idet han har glemt at spørge om, hvad det koster. Thi efter den Plan, det ærede Medlem oprullede ved Finanslovens 1ste Behandling, og som han understregede her i Forgaars, har han sikkert aldrig spurgt sig selv om, hvad det vil koste at ophugge Alen. Det er det, han taler om, og ikke om at pløje den, og for ny Hededyrkere vil det jo ogsaa være vanskeligt at skaffe tilstrækkelig Trækraft til at bryde Alen med Ploven, hvad Hedeselskabet har gjort. Derfor tales der nu om at ophugge Alen. Jeg vil nu sige til det ærede Medlem, at jeg har sat et Regnestykke op om, hvad det vil koste at faa Alen ophugget. Jeg har regnet med meget lave Tal, saa lave, at jeg er overbevist om, at man vanskeligt vil kunne byde den Pris til en Arbejder, som skulde kulgrave Jorden i en Alens Dybde, for saa langt skal man som Regel ned, hvis man skal være sikker paa at have brudt saa langt ned, som nødvendigt er. Naar det ærede Medlem vil have Alen kørt væk, saa forstaar jeg ham ikke. (Afbrudelse af Knudsen). Ja, det ærede Medlem kan jo